

Vrei tu, român adevărat, cinstit și iubitor
al vetrei tale să te faci unealta dușmanului?

Anul LXVII

Arad, 27 Iunie 1943

Nr. 26

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

M. Sa Regele Mihai I, la Arad

Cu prilejul comemorării zilei de 22 Iunie, în care s'au împlinit doi ani dela intrarea noastră în cel mai cumplit și mai grozav războiu din câte s'au dat în lume, în decursul bătrânei ei istorii și intrarea în cel de al treilea an al luptei pentru existența noastră ca neam și a Europei ca leagăn al civilizației mondiale, M. Sa Regele Mihai I a binevoit să coboare în mijlocul nostru, pentru a-i da acestei zile cruciale în istoria poporului Român o însemnătate cu adevărat epocală.

Dragostea, pe care M. Sa Regele Mihai I, o poartă față de toți supușii Săi, chiar din cele mai îndepărtate colțuri ale scumpei noastre Țări, L a îndemnat să ne cinstească și pe noi, cei dela granița de Vest, cu înalta Sa vizită. Iubirea părintească ce o arată pretutindenea, față de supusul Său popor, l-a deschis calea și spre orașul nostru. Aradul, sentinela de totdeauna a Românismului, la cea mai îndepărtată și mai periclitată graniță a lui, s'a dovedit a ocupa și el un loc de cinste în sufletul mare al Regelui nostru. Și faptul acesta ne umple inimile de cea mai sfântă bucurie și ne înalță sufletele spre Tronul de domnie al iubitului nostru Rege, făcându-l zid nebiruit în dragostea fiiască ce l-o purtăm. Cetatea sufletelor noastre, pline de adâncă dragoste față de Tron și Rege, l-o închinăm ca un smerit omagiu, și-l asigurăm că ea este nebiruită.

Impodobit în haină de mare sărbătoare, orașul nostru a primit pe M. Sa cu sobrietatea cuvenită Regelui creator de istorie nouă pentru poporul Său. Încă dela ora 10 și 55 minute, M. Sa apare cu mașina, în fața bisericii. La intrarea în Catedrală, Prea Sf. Sa Părintele Episcop Andrei, înconjurat de un sobor de 12 preoți și 2 diaconi, îl aștepta cu Sf. Evanghelie și Sf. Cruce. După ce le sărută, este condus de P. Sf. Sa, în sunetul imnului regal, până la Tronul arhieresc, de unde M. Sa a ascultat serviciul divin al Te-Deum-ului, pentru comemorarea zilei.

După serviciul divin, Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei, l-a adresat următoarele cuvinte de omagiu și supunere, cu un adânc înțeles patriotic:

MAJESTATE,

„Sufletul românesc dela această frontieră, este cuprins de o deosebită bucurie astăzi, când avem primul prilej de a vedea în mijlocul nostru pe Majestatea Voastră, care întruchipați Patria cu toate idealurile ei.

Simțim, în prezența de azi a Majestății Voastre aici, iubirea și ocrotirea părintească față de frontiera de vest a Țării. Cu o mână îmbrățișați frontiera de vest, iar cu cealaltă cuprindeți frontiera de est, unde soldatul român cu eroismul său legendar scrie acum epopeia neamului. Inima Țării bate azi aici, de unde trimitem rugăciunile noastre, ca o armă nebiruită, către cei ce luptă pe frontul de est.

Noi trăim din credință, pentru că „credința este adevărarea celor nădăjduite, dovada lucrurilor celor nevăzute“ (Evrei 11, v. 1). Iar credința noastră neclintită în biruință isvorește din mistica zilei de 6 Septemvrie 1940. În cărțile bisericesti, unde aflăm consemnate întâmplările creștine din fiecare zi a lunii, stă scris că în ziua de 6 Septemvrie în biserica creștină din orașul Colose (Asia Mică) se petreceau multe minuni, din care pricină păgânii de acolo pizmuiau biserica și pe conducătorul ei Arhip. Ca să șteargă de pe pământ urma bisericii, păgânii au prăvălit o stâncă mare în alvia râului ce curgea în apropierea bisericii, cu scopul ca să abată cursul apei asupra bisericii. Dar iată că, în clipa primejdiei, a apărut Arhanghelul Mihail, patronul acelei biserici și a despicaț cu sabia stâncă în două făcând scurgere apei. (Mineiul din 6 Septemvrie).

Nu este nevoie să tâlcuim în amănunte

coincidența dintre aceasta întâmplare și situația din țara noastră la 6 Septemvrie 1940, când Majestatea Voastră ați ocupat Tronul României. Noi credem în misiunea divină a Majestății Voastre și că sunteți, pentru noi, Arhanghelul Mihail care despică stânca în două.

Noi cei dela hotarul de Vest, trăim din mistică zilei de 6 Septemvrie 1940, în care vedem sfârșitul încercărilor. Legăm această dată de cea a Duminecii din 22 Iunie 1941, zi de înviere pentru creștini, când lespeda de mormânt ni-s'a luat de pe suflete. Prăznuim aniversarea de azi a războiului nostru sfânt cu același elan și încredere nesdruncinată în biruință, ca acum doi ani. Intre noi cei dela acest hotar, nu este nici o defecțiune sufletească.

Așternem în calea Majestății Voastre inimile noastre, aducându-Vă cel mai profund omagiu și rugăm pe Dumnezeu cel atotputernic să vă călăuzească pașii ca să puteți patrona marea Înviere a Țării, care se apropie cu pași repezi. Să trăiți la mulți și glorioși ani, Majestate”.

Incheindu-și cuvântarea, P. Sf. Sa, cu întreg soborul de preoți, îl conduce pe M. Sa în procesiune, până la eșirea din biserică, tot în sunetul imnului regal, cântat de corul „Armonia” din loc. În piața Catedralei, M. Sa trece în revistă trupa ce era postată și apoi primește defilarea ostașilor.

Suveranul a ținut ca și prin această vizită să aducă o cinstită în memoria ostașilor cari s'au jertfit în campaniile de luptă pentru refacerea granițelor.

Trăiască Majestatea Sa Regele Mihai I!

d. d.

Prea Sfințitul Episcop Andrei în vizitații canonice.

În lupta poporului nostru contra balaurului dela Răsărit, se cere ca toți factorii de răspundere să ia parte la combaterea curentelor de descurajare și contra semănătorilor de neghină. Biserica noastră dreptmăritoare prin vrednicii săi reprezentanți, a fost totdeauna în fruntea acestei acțiuni.

Prea Sf. Sa Episcopul Andrei, din motive de sănătate, n'a putut să continue seria vizitațiilor la sate începute cu mulți ani în urmă.

Seria vizitațiilor a început anul acesta cu vizitarea frunțașei comune Chișineu-Criș, unde P. S. Sa a sosit Duminecă în 20 Iunie a. c. dimineața, însoțit de P. C. Protopop Cornel Magieru și de diaconul Aurel Tripon.

În drumul dinspre Arad, protopopiatul Chișineu-Criș începe cu comuna Șimand Aici P. S. Sa a fost binevențat de P. C. Părinte Protopop P. Marșieu și de preotul din loc T. Mornăilă. Premilitarii au dat onorul, iar elevii și elevele dela școlile primare au întâmpinat pe P. S. Sa cu o ploaie de flori. P. S. Sa le mulțumește tuturor și spune că se bucură că vine la ei acum după 3 ani, când prin binecuvântarea cerului, poporul vede țarina plină de roadă, pe care le urează s'o poată culege cu bucurie și sănătate. De aici continuă călătoria. La intrarea în comuna Nădab, la poarta de triumf, premilitarii dau onorul și poporul adunat strigă: „Trăiască”. La podul de fier care leagă Pădurenii de Chișineu-Criș, automobilul P. S. Sale, escortat de banderiu de călăreși, se oprește Aici P. S. Sa este binevențat de către Dl primpretor Istrate Fulviu. „Astăzi, — zice dsa — zi de Duminecă, se împlinesc doi ani de când țara noastră se găsește angajată în cel mai crâncen războiu pe care îl cunoaște omenirea. Dumnezeu a voit ca în această zi comemorativă a noilor începuturi românești, comuna noastră să fie onorată cu înalta vizită canonică a P. S. Voastre”.

P. C. Protopop Marșieu prezintă P. S. Sale pe câțiva din cei prezenți. Drumul până la locuința protopopească

este presărat cu un covor de iarbă verde, iar deoparte și de alta a drumului sunt înșiruiți premilitarii. Aici P. S. Sa se îmbracă în ornate dimpreună cu suita și înconjurat de un sobor de 6 preoți și popor se îndreaptă spre biserică. Dealungul drumului, școlarii aruncă flori în drumul P. S. Sale.

La biserică, P. S. Sa pontifică sf. Liturghie. Răspunsurile au fost date frumos și cu precizie de corul mixt „Lira”, condus cu multă pricepere de harnicul inspector școlar dl. Ruja.

La priceasnă, P. C. Părinte Protopop P. Marșieu, face o dare de seamă, asupra vieții religioase-morale din parohie. Spune că biserica este cercetată de credincioși, iar sectari nu are. Școala de Duminecă funcționează regulat și cu rezultate bune, deasemenea celelalte asociații și societăți de cultură și propagandă morală activează cu succes. Mulțumește P. S. Sale pentru bucuria ce le-a făcut descinzând primădată în Chișineu Criș, comună care și la venirea P. Sf. Sale în fruntea eparhiei, i-a făcut prima întâmpinare călduroasă. „Poporul ce păstoresc — a adăugat P. C. Sa — este credincios și cu mare iubire de neam”.

P. S. Părinte Episcop mulțumește de cele văzute și auzite. Apoi rostește o predică instructivă despre „pacea lui Hristos”.

Predica P. S. S. Părintelui Episcop.

„Dacă v'aș întreba — zice P. S. Sa — care ar fi dorința voastră, despre care să Vă vorbesc, desigur nu greșesc când spun că toți ați dori: pacea. Fără de pace nu ne putem bucura de viață. Nimic din ceea ce ne oferă lumea nu ne poate mulțumi fără pace. Nu odată v'ați pus întrebarea: oare când se va sălășlui iar pacea în casele noastre?”

Războiul de acum este dat de Dumnezeu, ca să pună capăt unui lung șir de fărădelegi săvâr-

șite de către necredincioșii dela Răsărit. 25 de ani, aceștia au ucis, prigonit și terorizat zeci de milioane de oameni și s'au pregătit să sdrobească Europa întreagă. În acești ani a crescut o generație de tineret, care nu știa ce-i crucea și nu cunoștea pe Dumnezeu. Sălbăticia bolșevică a ajuns la soroc, trebuia sdrobită, iar Dumnezeu ne-a ales pe noi, ca alături de marele popor german, să ducem lupta sfântă de desrobire, să întronăm adevărata libertate, să redăm sufletelor pe Dumnezeu și crucea sa, iar pe cei streini de Dumnezeu să-i aducem la cunoașterea Lui.

Sunt două feluri de păci: pacea lumii și pacea lui Hristos. Prima am avut-o dela 1918, după terminarea marelui războiu mondial. Cum a fost această pace? O pregătire continuă pentru revanșă, pentru războiul de azi. Nu această pace o cerem, ci pacea cea adevărată a lui Hristos, care sălășluiește în suflete, și pe care n'o turbură nimic din lume.

Pacea sufletului este cel mai de seamă bun al omenirii, de aceea sfânta noastră Biserică nu încetează a se ruga pentru ea. De șapte ori cerem pacea lui Dumnezeu în sf. Liturghie. Incepem cu cererea: „Cu pace Domnului să ne rugăm” și terminăm cu invocarea: „Pace lumii Tale dăruiește”. Numai pacea lui Hristos dă adevărată liniște și bucurie vieții pământești.

Să avem credința'n Dumnezeu, Lui să ne rugăm, ca să învingem pe dușmarul crucii și nouă să ne dea pacea Lui cea mult râvnită.

După sf. Liturghie, P. S. S. a cercetat cimitirul, unde a fost întâmpinat de o delegație a Reuniunii Femeilor Ort. Rom. din Chișineu-Criș. În frunte cu D-na prot. Marșieu. Ordinea și florile ce împodobesc mormintele arată grija ce se depune spre a fi cimitirul ca o grădină. În felul acesta „Cultul Morților” este mai bine ținut.

De aici P. S. Sa a vizitat un bun credincios, pe Miron Pinteru, vrând prin aceasta, să arate dragostea ce poartă tuturor bunilor creștini. De aici s'a îndreptat spre Casina Română unde a avut loc recepția. Au binevențat pe P. S. Sa: P. C. Prot. P. Marșieu, P. C. Protopop român, Takács, P. C. prot. reformat Nagy Zoltan și preotul reformat, căpitanul companiei de grăniceri Diaconescu, insp. șc. Ruja, primpretorul Istrate, avocat Dr. A. Lazar, preș. Soc. „Lira”, un reprezentant al refugiaților și expulzaților, precum și cei cinci foști învățători confesionali în frunte cu Dl. Boariu.

Toți au accentuat rolul Bisericii noastre strămoșești, care a ocrotit toate năzuințele neamului.

Răspunsul P. S. S. Episcopului Andrei.

„Mulțumesc — zice P. S. Sa — pentru dragostea sinceră ce o văd pe fețele tuturor, arătată mie și sf. noastre Biserici. Am convingerea că aici în Chișineu-Criș avem intelectuali creștini buni, de-

asemenea și popor de credincioși și buni patrioți. Cerbicia luptelor naționale duse în trecut, alături de Mihail Veliciu și Dr. Ioan Surciu, i-a așezat în fruntea plaselor din județ. Nu mă îndoesc că și în prezent vă veți face cu toții datoria de străjeri ai scumpei noastre patrii aici la Vest.

Tot des se vorbește despre „lumea nouă” ce este în pregătire. Desigur v'ați întrebat cu toții, oare noi nu facem parte din „lumea nouă”, nu vom fi cetățenii ei? Ce-i lumea nouă, care-i ideologia ei?

Dați-mi voie să vă fac o mărturisire de credință. Noi avem religia lui Hristos și prin prizma ei privim totul. Privind istoria cu ochii religiei, ea este desfășurarea împărăției lui Dumnezeu în timp și spațiu. Dumnezeu guvernează totul, deci și lumea nouă este patronată de Dumnezeu. Dumnezeu este cârmărușul vremurilor. Sufletul nostru este aluatul în care Dumnezeu frământă „lumea nouă”.

Dumnezeu ne lovește câteodată ca un tată, pentru a ne îndrepta nu pentru a ne distruge. El ne-a apăsă și smerit, dar tot El este care ne ridică. Eroismul de acum al soldatului Român este un ecou al frământărilor ceresti.

Vă puteți imagina o Românie atee? Noi nu mai atâta timp suntem în istorie, cât timp suntem creștini. Noi contribuim cu creștinismul nostru la frământarea de azi a lumii; luptăm pentru cruce și Hristos și vom birui România va ieși biruitoare din acest războiu.

Urmează masa comună, la care P. S. Sa toastează pentru M. Sa Regele și pentru Conducătorul Statului.

După masă P. S. Sa vizitează Campania de grăniceri, pe dl primpretor, pe dl notar, pe primar și pe cei doi preoți, apoi se îndreaptă spre parohia Pădureni. Aici în sf. biserică face un scurt serviciu. Primește raportul P. C. Părinte I. Ardelean, care de 45 ani păstorește cu blândete poporul. Răspunde P. S. Sa, rostind o predică despre cele 9 fericiri și în special despre „Fericirile cei curați cu inima”. Apoi cercetează pe un credincios și casa nouă parohială, de unde se îndreaptă spre frunzașă comună Socodor. La hotarul comunei este așteptat de un mare banderiu de călăreți, cari însoțesc automobilul până la sf. biserică. La intrarea în comună dl notar I. Pagubă binevențează pe P. S. Sa, premilitarii dau onorul, iar poporul aruncă flori.

După un scurt serviciu, P. C. părintele Aurel Papp rostește o cuvântare în care face pe scurt istoricul parohiei, și arată situația religioasă-morală a parohiei, care numără aproape 5000 suflete.

În răspunsul său, P. S. Sa laudă poporul despre care știe că este sărăcuțos și buni creștini. Le dă sfaturi de urmat. Le amintește că Mântuitorul a dat ucenicilor Săi ceea ce e mai de folos pe pământ prin cuvintele „Pacea mea las vouă”. „Asemenea zic și eu: Pace vouă”, a rostit P. S. Sa.

Dela biserică, P. S. Sa s'a îndreptat spre frumoasa Casă Culturală, nou zidită, unde a avut loc programul Școlii de Duminecă, încheiată cu cuvântarea P. S. Sale.

De aici P. S. Sa a trecut la casa părintelui A. Pap, unde a primit recepția: preotului rom. cat. a notarului, medicului și inv. directorului local. Apoi a vizitat la locuințele lor pe preoții I. Moțiu și P. Brad.

În Socodor P. S. Sa a mai cercetat pe primarul comunei, a cărui tată e cantor al sf. biserici dela etatea de 16 ani, apoi pe fruntașul comunei Muscan, fost conducător al corului bisericesc un lung șir de ani. Acest om în bună stare, fără urmași, care a cercetat regulat sf. biserică, a făgăduit că pentru mântuirea sufletului său, va lăsa sf. biserică din Socodor 30 jug. cad. pământ arabil. Gândul bun vorbește dela sine.

După această bogată zi, P. S. Sa s'a reîntors la reședință, pe drept cuvânt mulțumit de toate cele văzute și aflate. P. C. Părinte Protopop P. Marșieu s'a dovedit a fi un organizator bun și sărguincios conducător al protopopiatului Chișineu Criș.

A. T.

Despre ce să predicăm?

La Sfinții apostoli Petru și Pavel (29 Iunie), vom vorbi despre Indreptarul vieții noastre.

„Cine zic oamenii că sunt eu, Fiul Omului?” (Mt. 16, 13). Așa i-a întrebat Iisus pe apostolii săi, când se aflau în părțile Cezareii lui Filip. Întrebare stranie din partea aceluia, care cunoștea și cele mai ascunse gânduri ale oamenilor. El care știa ce gândeau cărturarii, când l-a vindecat pe slăbănog (Mt. 9, 4) și cunoștea gândurile fariseilor, când îl vindecă pe îndrăcitul mut și orb (Mt. 12, 25); el care pricepuse viclesugul fariseilor și irodianilor cei ce vroiau să-l prindă în cuvânt cu banul dădiei (Mc. 12, 15); el care știa și gândurile apostolilor (Lc. 9, 47), — acum nu se putea informa decât dela apostoli ce gândesc oamenii despre el? Dar chiar din evanghelia de azi aflăm că oamenii aveau despre dânsul păreri deosebite: Unii credeau că e „Ioan Botezătorul, alții — Ilie, iar alții — Ieremia sau unul din prooroci”. Iar părerea apostolilor, pe care a cerut-o la urmă, iscând răspunsul lui Petru în numele și în convingerea tuturor, n'a fost provocată decât pentru a-i întări mai întâi pe dânsii, indiferent de ce credea lumea, în convingerea că el este Fiul lui Dumnezeu. De aceea chiar punându-le întrebarea și-a dat epitetul de „Fiul Omului”, adică — după profeți — Messia (Dan. 7, 13). El știa cât de nestatornice sunt părerile oamenilor și ale lumii și de aceea nici nu ținea seama de judecata lor schimbătoare. Astfel trebuie înțeleasă întrebarea lui Iisus din ținutul Cezareii lui Filip.

*

Și azi, ca și odinioară, stă omul, cu toată viața, gândurile, cuvintele și faptele lui, necurmat, în fața unei judecăți, căreia i se conformează Dumnezeu, precum stă scris că „fericit este cel ce

sau ba. Această judecată poate fi de diferite feluri, și anume: judecata lumii, judecata conștiinței și judecata lui Dumnezeu.

Este multă nestatornicie în lume și deosebire în părerile ei. Sunt unele popoare care socotescuciderea bătrânilor și sacrificarea văduvelor în mormântul soților ca o faptă morală desăvârșită, iar uciderea și devorarea cărnii dușmanilor o fac după un anumit ritual sacru. Chiar și la popoarele civilizate servirea de furculiță la masă era la început socotită ca un act imoral și împotriva vrierii lui Dumnezeu, care a lăsat omului mâna cu degetele... Părerile oamenilor și concepțiile de viață s'au schimbat și se schimbă mereu dela o epocă la alta, precum scrie Poetul: „Urechea te minte și ochiul te'nșală; ce-un secol ne zice ceilalți o deszic” (Eminescu). Dară dovada clasică despre nestatornicia judecății lumii rămâne pe vecie atitudinea poporului jidovesc față de Domnul Hristos. Aceeaș lume, care l-a primit pe Iisus cu osanale în Ierusalim, peste cinci zile urla în pretoriu, însetat de sânge, cerând lui Pilat răstignirea lui Hristos și slobozirea tâlharului Varava! Cum putea deci, Mântuitorul să pună preț pe judecata opiniei publice? Tocmai din cauza acestei nestatornicii a opiniei publice spunea Hristos: „Nu judecați, ca să nu fiți judecați! Căci cu ce judecată veți judeca, veți fi judecați; și cu ce măsură veți măsură, vi se va măsură” (Mt. 7, 1-2). Din aceste cuvinte se vede clar, că este o altă judecată deasupra celei omenești, care va răsplăti fiecăruia.

Un alt for de judecată mai sigur ca opinia publică este, de bună seamă, conștiința fiecărui om. Ea este forul lăuntric de judecată, care și are originea sa la Dumnezeu. Altădată am și amintit că ea este ca un „cântar” așezat în inima omului de către Creator, care îndeobște prețuește lucrurile după valoarea lor. De aci principiul moralei creștine, că omul trebuie să asculte de conștiința lui și să se conformeze cerințelor ei. Altfel păcătuiește, precum zice sf. Pavel, că „tot ce nu este din credință este păcat” (Rom. 14, 23). Mai mult: noi trebuie să acționăm conform cu conștiința chiar dacă ea este rătăcită, iar rătăcirea ei n'am reușit s'o înlăturăm. Pe lângă acest fel de conștiință mai există și conștiință adormită, care nu reacționează imediat față de o faptă pe care-o săvârșim (I Tim. 4, 2). Cu atât mai puțină încredere merită o conștiință pervertită printr'o rămăneare a noastră neîntreruptă în păcate. Astfel de oameni cărora „li s'a pângărit mintea și conștiința” (Tit. 1, 5) nu mai pot distinge binele de rău, pe care-l consideră ca bun. Dar atunci și conștiința fiind nesigură câteodată, trebuie raportată la Dumnezeu, precum stă scris că „fericit este cel ce

nu se osândește pe sine în ceea ce alege" (Rom. 14, 22).

Prin urmare, dacă judecățile omenești: ale lumii sau ale conștiinței sunt nestatornice, atunci desigur că singura judecată dreaptă și statornică numai dela Dumnezeu putea veni, pentru că numai el este neschimbat, atotdrept și atotștiutor, și „judecata lui este după adevăr" (Rom. 2, 2). De aceea el pretinde judecata exclusiv pentru sine: „A mea este răzbunarea, zice Domnul" (Rom. 12, 19). Și de fapt, de judecata lui nimenea nu scapă, ci „toți ne vom înfățișa înaintea lui Dumnezeu" (Rom. 14, 10); îndată după moarte, fiecare în parte, la Judecata particulară (Evr. 9, 27) și îndeobște, după înviere, la Judecata universală (Mt. 25, 31—32): „Deci, dar, fiecare din noi va da seama de sine înaintea lui Dumnezeu. Să nu ne mai judecăm, dar, unul pe altul..." — încheie sf. Pavel (Rom. 14, 12-13), arătându-ne care este ultima instanță de judecată! Nici lumea, nici conștiința totdeauna, dar Dumnezeu întotdeauna.

Așadar, dacă numai judecata lui Dumnezeu are valoare adevărată și netrecătoare, desigur că după ea ne vom conduce în viață. La această judecată ne vom raporta întreaga noastră viață, și nu la părerea lumii sau a noastră a fiecăruia în parte. Așa scrie Apostolul către Corinteni: „Pentru mine, însă, este prea puțin ca să fiu judecat de voi sau de judecată omenească; ci nici eu nu mă judec pe mine însumi; căci nu mă știu vinovat cu nimic, dar nu cu aceasta m'am îndreptățit; însă cel ce mă judecă este Domnul" (I Cor. 4, 3—4). „Intr'adevăr — adaugă sf. Vasile cel Mare — multe sunt sfaturile din inimile oamenilor: totuși sfatul Domnului a avut o putere mai mare decât toate. Și dacă vrem ca sfatul lui Dumnezeu să rămână în chip stabil și hotărât în sufletele noastre, urmează ca mai întâi să se împrăstie toate judecățile omenești care sunt în noi. După cum cel ce voiește să scrie pe tăblița cu ceară trebuie mai întâi să întindă ceara bine pe ea și numai în urmă să scrie literele pe care le voiește, totasemenea și inima care voiește să primească în chip vădit cuvintele dumnezeiești, trebuie să se arate curată de toate judecățile protivnice". Deci îndreptarul vieții noastre nu poate fi decât voia lui Dumnezeu. Nu opinia publică, nu părerea mea despre mine însumi, nu concepția lumii, ci concepția creștină să mă conducă în viață. Nu mă interesează atât de mult ce părere are lumea despre mine, sau ce mi spune conștiința mea, cât mă interesează ce părere are despre mine Dumnezeu. Căci lumea și conștiința, câteodată, nu judecă precum judecă Dumnezeu.

Sf. Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei, a spus odată, față de cei ce obișnuiau să judece cu ușurință pe alții, o întâmplare cu un călugăr urmare a păcatelor noastre, e admisă de Dumne-

bătrân, care trecând prin cetatea Tirului a fost întimpinat de o femeie care i-a zis: „Mântuește-mă, părinte, precum și Hristos a mântuit pe femeia păcătoasă". — „Urmează-mă" — i-a răspuns călugărul, și a dus-o la o mănăstire de maice. Lumea care era de față a răspândit în toată cetatea zvonul că acel călugăr a luat femeia de soție. Călugărul a răbdat cu conștiința liniștită osânda opiniei publice, până când a simțit că i se apropie sfârșitul. Fiind bolnav pe pat și venind mulți cetățeni din Tir să-l vadă, el a chemat dela mănăstire pe acea femeie care acum se numea maica Pelaghia, pe care el a dus-o acolo, ca să fie și ea de față, și a cerut apoi o cădelniță cu jar. Deci și-a turnat în sân cărbunii cei aprinși și i-a ținut până s'au stins fără să-i ardă haina sau trupul: Judecata lui Dumnezeu despre nevinovăția călugărului și-a spus verdictul împotriva opiniei publice care-l defăimase. (După „Mărgăritarele lumii" nr. 46).

Iată cum trebuie înțeleasă întrebarea lui Iisus: „Cine zic oamenii că sunt.? El n'a pus această întrebare pentru a-și conforma viața cu părerea lumii. Deci nici întrebarea noastră nu poate fi: ce zic oamenii despre mine; ci mai vărtos: ce va zice Dumnezeu, Judecătorul cel drept. Am văzut că „oamenii sunt mincinoși, întrucât au puterile de ale sufletului depravate... preferind lucrurile deșarte celor adevărate și punând cele trecătoare înaintea celor veșnice" (sf. Vasile cel Mare). Și totuși măcar că și Scriptura ne'ndeamnă și Biserica ne poruncește, ba chiar și unii înțelepți ne sfătue, arătându-ne deșertăciunea părerilor omenești (Carlyle: Muncă, sinceritate, tăcere; și Eminescu: Glossa), — „mulți se turbură și se necăjesc mai mult de judecățile oamenilor decât de judecata lui Dumnezeu. Ce nebunie! Când ne vom înfățișa la tribunalul suprem, ce ne va păsa care de stima sau defăimarea creaturilor? Noi nu vom fi nici osândiți, nici iertați după zadarnicile lor cugețări... căci judecățile lui Dumnezeu nu sunt ca judecățile noastre, nici dreptatea sa ca dreptatea noastră. El cercă adâncul și inima omului. Să nu-l aveți prin urmare decât pe el singur în vedere, și să fiți reci față de rest" (Kempis: Urmearea lui Hristos).

B.

In *Duminica a III-a d. Rusalii* (4 Iulie), putem predica despre **Providență**.

Când v'am vorbit despre suferință și am cercat să deslegăm ta na ei, cu atât mai adâncă cu cât lumea e condusă de Dumnezeu celce nu voiește răul, am ajuns la părerea că suferința, ca

zeu în lume spre mântuirea noastră. Deci Tatăl ceresc nu e indiferent față de noi.

E adevărat, însă, că mulțimea suferințelor ce ne copleșesc câteodată ne determină, pe cei care nu le pricepem rostul, sau care suntem mai slabi de înger, să ne clătinăm în încrederea noastră în Dumnezeu. Dacă ne aducem aminte, nu odată ni s'a întâmplat acest lucru. Amintiți-vă, că de vre-o trei ani încoace multe nenorociri s'au abătut asupra noastră și asupra Țării. Am pierdut atâta pământ românesc, iar ce ne-a mai rămas a fost sgduit din temelii de cutremurul cel mare. Atâtea și atâtea dureri poate au făcut pe mulți să se întrebe: de ce ne încearcă Dumnezeu numai pe noi? Sau el nu mai conduce lumea și destinele oamenilor, și nu mai are deaface cu creaturile sale pe care le lasă în voia întâmplării. Și judecând astfel, iată c'am ajuns să ne îndoim de purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru lume, adecă de Providența divină. Deci lucrurile cer grabnică lămurire.

In evanghelia de azi Mântuitorul ne vorbește despre Pronia cerească. Și ne îndeamnă să ne lăsăm cu încredere în grija pe care Tatăl ceresc o poartă chiar și față de pasările cerului „care nici nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe” și el le hrănește, iar pe crinii câmpului care „nu se ostenesc și nu torc” îi îmbracă mai frumos ca pe Solomon în toată splendoarea lui. „Deci — încheie el, ca o muștrare și pentru îndoielile noastre de acum — *dacă iarba câmpului, care astăzi este și mâne se aruncă în cuptor, Dumnezeu așa o îmbracă, nu cu mult mai vârtos pe voi, puțin credincioșilor?*” (Mt. 6, 30).

In sf. icoane, Dumnezeu-Tatăl, sau Mântuitorul Hristos sunt adesea înfățișați având un glob cu cruce în mână. Acesta e simbolul Providenței cerești care guvernează lumea. Pronia o deducem din nemărginirea lui Dumnezeu în virtutea căreia este prezent peste tot și știe și vede toate. Atunci cum oare nu ar purta grijă de lume? Cine tăgăduște Providența, tăgăduște pe Dumnezeu. Iar dacă nu-i Dumnezeu, zadarnică este toată străduința noastră spre desăvârșire; credința ne este amarnică înșelăciune, iar toate faptele noastre n'au căldura Harului, nu folosesc nimănui. Rugăciunea nu este decât un braț întins în gol. Dacă nu este Pronie, întruparea și răstignirea lui Hristos nu ar fi prin nimic justificate, și nici Duhul sfânt nu s'ar fi pogorât, iar Tainele Bisericii ar fi niște forme goale. Dacă nu este Providență, nici Judecată nu este. Deci să mâncăm și să bem, căci mâne vom muri (I Cor. 15, 32). Astfel omul nu este decât o mână de țărână mizerabilă ce se va îrosi pe veci în pământ, fără să poată face vre-

un bine sieși ori semenilor săi: suferă ca un animal, fără vre-un folos și fără pic de eroism și fără nicio nădejde, boale și mizerii care-l vor duce, fără doar și poate, la o catastrofă generală: sinuciderea omenirii și nimicirea universului, pentru că n'au Stăpânul care să-i conducă și să le poarte de grijă...

Dar Dumnezeu n'a creat lumea pentru ca s'o lase în voia întâmplării, ci ca s'o conducă spre scopul ei final. Așa încât tot ce se petrece în lume: și binefacerile ca și pedepsele sau încercările, toate se'ntâmplă cu voia lui Dumnezeu. Biblia ne spune: „*Este vre-o nenorocire în cetate pe care n'o tace Domnul? Căci numele lui este El Gibbor-Dumnezeu tare*” (Amos 3, 6). Nenorocirile pe care el le admite nu-l pot micșora și nu-i pot scădea iubirea nemărginită pentru făpturile sale, căci planurile lui sunt nepătrunse și noi nu putem ști ce bine se ascunde în răul aparent care în prezent ne încearcă. Pentru a cunoaște ce este folositor sau nu pentru scopul universal al lumii nu ajunge mîntea omenească mărginită și viața puțină a unui biet om. Dar ceea ce putem ști, cu siguranță, este că Pronia cerească stă ca o pecetie permanentă asupra vieții omenirii. Istoria popoarelor e scrisă cu degetul lui Dumnezeu. Soarta neamurilor și a indivizilor este în mâna lui. Și cea mai neînsemnată mișcare a unei vieți microscopice, ca și cea mai uriașă evoluție socială a lumii, se petrec sub ochiul atotvăzător al lui Dumnezeu. Căci nu ne putem închipui ca lumea aceasta atât de minunat organizată, dela firul simplu de iarbă și până la căile uriașe prin nemărginit ale corpurilor cerești, să se conducă, așa de precis, prin întâmplare. Așa că dacă ochiul lui Dumnezeu, care supraveghează totul, s'ar închide spre odihnă doar o clipă, îndată s'ar sfârși lumea, precum Psalmistul mărturisește: „*Toate așteaptă, Doamne, ca să le dai hrana la vreme. Le o dai tu, ele o primesc; îți deschizi tu mâna, ele se satură de bunătățile tale. Îți ascunzi tu fața, ele se ofilesc; le iei tu suflarea: ele mor și se întorc în țărîna lor. De privești pământul, el tremură; de te atingi de munți, ei fumegă. Când trimiți tu, însă, Duhul tău, toate iarăș se zidesc și înnoiesc fața pământului*” (Ps. 103, 27—31).

Așadar, Pronia este o „neîntreruptă înrăurire a lui Dumnezeu asupra lumii”, e un fel de „continuare a creațiunii”. Sau — după zisa sf. Ioan Damaschinul — „Pronia este voința lui Dumnezeu în virtutea căreia toate ființele primesc conducerea potrivită... Deaceea trebuie să admirăm toate operele Proniei, pe toate să le laudăm, pe toate să le primim fără cercetare, chiar dacă multora li se par nedrepte. Aceasta pentru motivul că Pronia lui Dumnezeu este incognoscibilă

și incomprehensibilă, iar gândurile și faptele noastre viitoare sunt cunoscute numai lui... căci de multe ori îngăduie ca și dreptul să cadă în nenorociri spre a arăta altora virtutea ascunsă în el, după cum este cazul lui Iov. Altădată îngăduie ca să se facă ceva absurd, ca prin fapta absurdă în aparență să se săvârșească ceva mare și minunat, cum este mântuirea oamenilor prin cruce". Prin urmare: conducere potrivită, deși uneori nepricepută de noi oamenii. Noi atâta știm, că are grijă Tatăl ceresc de ceea ce este folositor pentru noi, și ne încredem în el.

In toamna anului 1940, când cutremurul a nimicit parțial mai multe orașe, care au acoperit sub dărâmături multe vieți omenești, era un întineric de sfârșit de veacuri, iar pământul deschis pe alocurea slobozea apă și foc, încât mulți s'au simțit în acel ceas par'că în vremurile de apoi, și mulți au gândit că Dumnezeu și-a îndepărtat mâna ocrotitoare de la noi. Și totuși, dintre dărâmăturile palatului „Carlton” a fost scos un copilăș viu din brațele mamei sale strivită de ziduri. Cine l-a păzit? Un alt supraviețuitor al cutremurului din București, scăpat dintr'o casă în care doi păreți s'au prăbușit, a înțeles că Dumnezeu l-a păzit, căci îndată a cumpărat, drept mulțumită lui Dumnezeu, un baldachin pentru biserică din satul său natal.

Și astfel de întâmplări minunate, ce dovedesc purtarea de grijă a lui Dumnezeu, fiecare ar putea spune din viața sa și a altora, spre a convinge pe cei ce tăgăduesc Providența. Toți cei care o tăgăduesc sau n'o iau în seamă, desigur că au motive s'o nege, pentru că se tem de răspundere pentru păcatele lor, dar ajung la urma-urmei să-și dea seama de ea. Bogatul nebun, ca și atâția alți oameni, a trăit ca și cum n'ar fi existat Pronia cerească, dar a murit cu toate planurile lui nesăbuite vânturate de Providență. Și aceste întâmplări ne dovedesc, că nu suntem lăsați de Tatăl ceresc în voia întâmplării: „Au nu se vând cinci vrăbii cu doi bani? — zice Iisus — Și niciuna din ele nu este uitată înaintea lui Dumnezeu; ci și perii capului vostru sunt numărați. Deci nu vă temeți. Voi sunteți mai de preț decât multe vrăbii” (Lc. 12, 6—7). Așadar să avem și noi desăvârșită încredere în purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Cei care au soți ori fii în războiu, ori în alte primejdii, să se încreadă în Dumnezeu, precum și aceia simt că pe cine-l păzește Dumnezeu acela e păzit. Atunci de ce să nu recunoaș-

tem cu toți că soarta noastră e în mâna lui Dumnezeu și că tot ce el face spre binele nostru face? Chiar și suferințele pe care ni le trimite tot spre mântuirea noastră sunt. Ar fi o mare greșală ce s'ar răzbuna amarnic, dacă nu ne-am alege cu niciunu folos moral din întâmplările nenorocite ce vin asupra-ne. Providența există! Cei drepti aibe încredere; cei păcătoși teamă-se!

B.

Informațiuni

■ P. S. S. Episcopul Nicolae al Clujului a sosit zilele acestea în Țară. Primul popas l-a făcut la Turda, apoi la Alba-Iulia.

Cât timp stă în țară, e oaspele I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae.

■ Comemorarea zilei de 22 Iunie la Palatul Cultural. In după masa zilei de 22 Iunie a. c., în cadrul inaugurării ședințelor Asociației germano-române din Arad, a avut loc cinstirea marelui eveniment din 22 Iunie 1941, când poporul român, aliat cu cel german și cu finlandezii, au pornit lupta de eliberare a Europei din ghiarele pline de sânge ale bolșevismului asiatic și barbar. Marea zi de 22 Iunie 1941, rămâne pururea în istoria neamurilor pământului, ca o zi crucială și sfântă. Zi de Duminecă, în care a înviat Domnul nostru Iisus Hristos, va fi decretată Ziua Inviării Neamurilor, ziua deșteptării din somnul de moarte. Distrugerea civilizației mondiale era ticluită până în cele mai mici amănunte. Dubul lui Antihrist, sălășluit la Moscova, căuta să cuprindă în foc și fum viața lumii acesteia. Dar în ziua de 22 Iunie 1941, geniul marelui Adolf Hitler, i a jurat moartea. Și în locul pustiirii, ce era să se năpustească asupra vechiului nostru continent, viteji soldați germani, români și finlandezi, ridicând scut cu piepturile lor, au așezat viața.

Amintirea acelei memorabile Dumineci de 22 Iunie 1941; a fost reimprospătată cu multă căldură, în cadrul serbării organizată de Asociația româno-germană, la Palatul Cultural. În prezența autorităților din orașul nostru, în frunte cu P. Sf. Sa Părintelui Episcop Andrei și a unei numeroase asistențe, programul s'a început prin intonarea, de către muzica militară a Reg. de Inf. condusă de dl Lt. I. Botto, a imnurilor naționale române și germane. S'a cetit apoi proclamația Mareșalului Ion Antonescu adresată țării și armatei în ziua de 22 Iunie 1941, prin care s'a anunțat peste veacuri trăinicia poporului Român. Corul german a cântat mai multe cântări patriotice, iar o fetiță a declamat, cu mult talent, o poezie închinată frăției de arme româno-germane.

Conferința zilei a rostit o părintele diacon Gheorghe A. Petre, delegatul Ministerului Propagandei Naționale, care a scos în evidență alesele însușiri sufletești ale Românilor, care niciodată n'a purtat răsboaie de cucerire sau de cucerire, ci întotdeauna și a apărut numai „sărăcia și nevoile și neamul”, împotriva tuturor hoardelor flămânde

ale întinsului pustiului asiatic, cari ne-au răvnit mereu vatra strămoșească. Cu multă claritate a demonstrat, cum Românul își dă, în lupta pentru existență, întreaga sa fire. În actuala înclăștare gigantică dintre viață și moarte, poporul român își dă cea mai sfântă contribuție de sânge și de jertfă. Acestea au făcut să se închege, între ostașul român și german, o legătură indestructibilă de camaraderie și cinstire reciprocă. Acest războiu sfânt îl purtăm cu toate puterile noastre și cu cea mai mare loialitate față de idealul lumii noi, ce va să se nască și față de marii noștri aliași. Nu simulăm, ci ne batem, așa cum s'au bătut Românii întotdeauna. Șirul lung al mormintelor din stepile fără de sfârșit ale blestematei Rusii, sunt mărturii grăitoare până în adâncurile veacurilor, că Românii știu să lupte și să moară pentru un ideal sfânt.

Serbarea s'a încheiat cu „Deșteaptă-te Române”, cântat de întreaga asistență. d. d.

■ **Numiri.** În ședința adm. bisericească a Ven. Consiliu Eparhial, ținută sub președinția P. S. S. Părintelui Episcop Andrei în 22 Iunie crt. s'au făcut următoarele numiri de preoți: Tr. Vesalicențiat în Teologie la Zerind și diaconii Gh. Lipovan la Țipari și Aurel Leucean la Dorobanți.

■ **Convenire.** Duminecă la 20 Iunie a avut loc în Arad una dintre cele mai frumoase și laudabile conveniri colegiale. S'au întrunit la Alma Mater absolvenții Preparandiei de acum 50 ani. După ce în ajunul zilei au făcut o vizită P. S. S. Părintelui Episcop, — la Sf. Liturghie s'au prezentat în corpore în Catedrală, unde au dat răspunsurile liturgice, ca în vremurile când erau „preparanți”. Momentul acesta, emoționant din cale afară, a fost subliniat și tâlmăcit, după cuviință, în predica zilei de către P. C. prot. C. Turicu.

După Sf. Liturghie s'a ridicat parastas pentru profesorii și colegii decedați, apoi a urmat o ședință festivă la Academia Teologică, unde au cuvântat P. C. Prot. stavr. Dr. N. Popovici, rectorul Academiei, și d-nii Nicolae Firu cunoscutul istoric orădan și Dimitrie Micu. Acesta din urmă a ținut o conferință despre profesorii eminenți pe care i-au avut în școală: T. Ciontea, P. Pipoș, R. Ciorogariu ș. a.

Dintre venerabilii dascăli ai seriei din 1893, au fost de față următorii: Ardelean Emanuil din Giula, domiciliat în Arad, Dorca Savu din Gurahonț, Firu Nicolae refugiat din Oradea dom. în Chișoda, Gruin Gheorghe-Timișoara, Lazar Alexandru-Cadar, Micu Dimitrie Șeitin, Miclăuș Patrachie-Bichigi, Nicorescu Nicolae-Timișoara, Popa Vasile-Stejari, Roman Romulus-Șeitin, Rațiu Ioan-Pecica, Țărău Ioan-Oradea și Teodosie Gheorghe-Pecica.

■ **Populația pământului,** după ultimele recensăminte se cifrează la 2.16 miliarde oameni. După datele dela 1800 este mai mult decât dublată. În intervalul acesta (1800—1940), populația Americii, mai ales în urma imigrației din Europa, a crescut de 11 ori. Populația Europei s'a triplat iar cea a celorlalte continente s'a dublat. *Continutul cu populația cea mai densă este Europa,* cu 46,8 locuitori pe km. pătrat. Urmează Asia cu 29,9 oameni pe km. pătrat, America cu 6,4 oameni pe km. pătrat, Africa cu 5,3 oameni pe km. pătrat, Australia și Pacificul de sud cu 1,2 locuitori pe km. pătrat.

Nu este și aceasta nu îndiciu care desvăluie cauzele zbucrii războinic al Europei?

■ **Dăruiri.** Pentru biserica ortodoxă română din Zăbrani am primit următoarele dăruiri: Simion Ardelean și soția Saveta 2 sfeșnițe și un tetrapod în valoare de 1000 lei, Ioan Flori și familia 1 prapore roșu în valoare de 5000 lei, Ilie Petresi și soția Frona un acoperemânt pe sfânta masă din lână cu motive românești în valoare de 10.000 lei, Gheorghe Marconi și soția Ana o candelă argintată în valoare de 1400 lei.

Dumnezeu să răsplătească tuturor dăruitorilor fapta lor creștinească și să-i înscrie în cartea vieții cerești. Pr. Mircea S. Albu

Școala de Duminecă

27. Program pentru Dum. (4 Iulie 1943.)

1. *Rugăciune:* Impărate ceresc...
2. *Cântare comună:* „Bine ești cuvântat Hristoase”...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Matei 6, 22—23) și *Apostolului* (Romani 5, 1—10) zilei, cu tâlcuire!
5. *Cântare comună:* Doamne înaintea Ta. (Priceasă).
6. *Cetire din V. T.:* Alte rane asupra Egiptului. (Eșire c. 9).
7. *Povește morale:* Despre adevărata înțelepciune. (Înțel. lui Solomon cap. 8).
8. *Intercalații:* (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună:* Fie numele Domnului. (Dela Sf. Liturghie).
10. *Rugăciune:* Mulțumim Ție, Doamne.. (Vezi Nr. din 13 Iunie a. c.)

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943)

A.